

A בס"ד
Intro

Today we will learn בע"ה of מסכת חולין דף מ"ה
Some of the topics we will learn about include.

The Halachos of
פסוקת הגרגרת

If the קנה, the windpipe, was split in the width, depends on
נקב שיש בו חסרון
כאיסר

A hole with a deficiency is פסול if it measured the size of a
certain coin

While

נקב שאין בו חסרון
ברובא

A hole without a deficiency is פסול only if it covers the
majority of the diameter.

נסדקה

If the קנה was split in the length, there is a Machlokes as to
whether it is כשר only if three טבעות remained on the top
and bottom, or it is כשר even if a משהו remained on the top
and bottom.

The parts of the קנה that are eligible for שחיטה.

ניקב קרום של מוח

A hole in the membrane that covers the brain is טריפה, and
the discussion in whether this refers to the inner
membrane or even the outer membrane.

The upper part of the מוח is considered מוח and is subject
to a שיעור משהו, while the descending part of the מוח is
considered the חוט השדרה and is subject to a רובא.

The Machlokes in the שיעור טריפה regarding
קנה הלב

שעל גבי דופני ריאה

A hole in the pipe covered with fat that descends between
the right and left sections of the lung, and carries blood
from the heart to the lungs, which is known as the Aorta.

And the Machlokes in the שיעור טריפה regarding

נשברה השדרה

ונפסק החוט שלה

If the spine was crushed, and the spinal cord was severed.

Several Halachos that pertain to the מוח, gray matter
inside the חוט השדרה.

A

פסוקת הגרגרת

נקב שיש בו חסרון כאיסר

נקב שאין בו חסרון
ברובא

נסדקה

The parts of the קנה
that are eligible for שחיטה.

ניקב קרום של מוח

מוח

שיעור טריפה
regarding

קנה הלב
שעל גבי דופני ריאה

שיעור טריפה
regarding

נשברה השדרה
ונפסק החוט שלה

מוח

חוט השדרה
inside the חוט השדרה

1 So, let's review ...

The Gemara proceeds with the Halachos of פסוקת הגרגרת
If the קנה, the windpipe, was split in the width, it is טריפה only if the split was רובא, most of its diameter.
However, a small hole in the windpipe is not טריפה.

1.
רב יהודה אמר רב says
ניקבה כנפה
מצטרפים לרובא

If around the diameter of the קנה there were tiny holes like a sieve, they combine to form a majority of נפסק, and it is טריפה.

And the Gemara proceeds to explain:

The פסוקה of שיעור, a split in the קנה, is רובא, the majority of the קנה;

While the שיעור of ניקבה, a hole in the קנה, is כאיסר, the size of a certain coin.

Therefore, in the case of small holes, it depends:

נקבים שיש בהן חסרון
מצטרפין לכאיסר

Small holes with a deficiency, with some of the קנה missing, are treated like ניקבה and combine for a שיעור כאיסר.

While

נקבים שאין בהן חסרון
מצטרפין לרובא

Small holes without a deficiency, as in רב's case of ניקבה כנפה, are treated like פסוקה. Therefore, they combine for a שיעור רובא.

2.
רבי יהושע בן לוי says
ניטלה הימנה רצועה
מצטרפת לכאיסר

If a long thin piece in the length of the קנה was missing, we measure the area of חסרון as per the size of a round coin.

1

פסוקת הגרגרת

If the קנה was split in the width, it is טריפה only if the split was רובא, most of its diameter.

However, a small hole in the windpipe is not טריפה.

1

רב יהודה אמר רב

ניקבה כנפה מצטרפים לרובא

If around the diameter of the קנה there were tiny holes like a sieve, they combine to form a majority of נפסק, and it is טריפה.

The פסוקה of שיעור, a split in the קנה, is רובא, the majority of the קנה;

While the שיעור of ניקבה, a hole in the קנה, is כאיסר, the size of a certain coin.

Therefore, in the case of small holes, it depends:

נקבים שאין בהן חסרון מצטרפין לרובא

Small holes without a deficiency, as in רב's case of ניקבה כנפה, are treated like פסוקה. Therefore, they combine for a שיעור רובא.

נקבים שיש בהן חסרון מצטרפין לכאיסר

Small holes with a deficiency, with some of the קנה missing, are treated like ניקבה and combine for a שיעור כאיסר.

2

רבי יהושע בן לוי

ניטלה הימנה רצועה מצטרפת לכאיסר

If a long thin piece in the length of the קנה was missing, we measure the area of חסרון as per the size of a round coin.

2

However,
בעופא

In the קנה of a bird, small holes with a חסרון are not measured with a שיעור כאיסר, but rather

מקפלו ומניחו על פי הקנה
אם חופה את רוב הקנה טרפה
ואם לאו כשרה

They cut out around the part with the holes, and fold it over the mouth of the קנה, and if this piece covers the majority of the קנה it is טריפה, even though the actual holes are less than קנה רוב.

3.

כדי רב נחמן
נפחתה כדלת

כדי שיכנס איסר לרחבו

If a piece was cut out of the קנה, but it was still connected like a door, if the opening is the size of a איסר coin that can be inserted easily, it is טריפה.

And as Rashi explains;

This שיעור is larger than the שיעור כאיסר, because in this case the coin must go in and out easily

2

בעופא

In the קנה of a bird, small holes with a חסרון are not measured with a שיעור כאיסר, but rather

מקפלו ומניחו על פי הקנה
אם חופה את רוב הקנה טרפה
ואם לאו כשרה

They cut out around the part with the holes, and fold it over the mouth of the קנה, and if this piece covers the majority of the קנה it is טריפה, even though the actual holes are less than קנה רוב.

3

רב נחמן

נפחתה כדלת כדי שיכנס איסר לרחבו

If a piece was cut out of the קנה, but it was still connected like a door, if the opening is the size of a איסר coin that can be inserted easily, it is טריפה.

And as Rashi explains;
This שיעור is larger than the שיעור כאיסר, because in this case the coin must go in and out easily

3

4.

נסדקה

If the קנה was split in the length, there is a Machlokes:

Rab says

אפילו לא נשתייר בה

אלא חוליא אחת למעלה וחוליא אחת למטה

כשרה

Rashi explains אחת חוליא as

שהן שלש טבעות

Even if the split was almost the entire length; but if there remained three whole טבעות on top and three on bottom that were not split, the animal is כשר.

While רבי יוחנן says

אפילו לא נשתייר בה

אלא משהו למעלה ומשהו למטה

כשרה

Even if the split went through all the טבעות; if there remained a portion of the טבעת on the top and bottom that was not split, the animal is כשר.

As Rashi explains the שיעור פסוקה in רוחבה, the width, is more stringent than the שיעור פסוקה in אורכה, the length, because

רוחבה

מתוך שהריאה מושך למטה

והצואר מושך למעלה

ניתק לגמרי ולא הדר חלים

Since the windpipe is pulled in opposite directions, by the lung from below, and the throat from above, a split in the width cannot heal; rather, it widens until it is severed completely. Therefore, the שיעור פסוקה is ברובא.

While

אורכה

כל כמה שהצואר נמשך

הסדק סוגר והולך והלכך חלים

When the windpipe is pulled in opposite directions, a split in the length will eventually heal, because it tightens and closes the split. Therefore, the שיעור פסוקה is even more than רובא until a משהו.

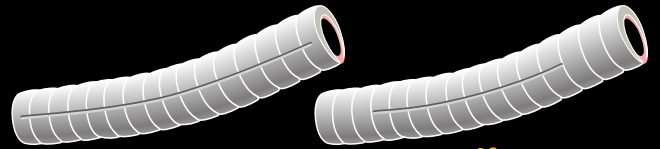
=====

3

4

נסדקה

If the קנה was split in the length:

רבי יוחנן

אפילו

לא נשתייר בה

אלא משהו

למעלה

ומשהו למטה

כשרה

Even if only a small portion of the טבעת on top and bottom was not split, the animal is כשר.

רב

אפילו

לא נשתייר בה

אלא חוליא אחת

למעלה

וחוליא אחת למטה

כשרה

Rashi explains אחת חוליא as שהן שלש טבעות

Even if the split was almost the entire length; but if there remained three whole טבעות on top and three on bottom that were not split, the animal is כשר.

Rashi explains the שיעור פסוקה in רוחבה, is more stringent than the שיעור פסוקה in אורכה, because

because

רוחבה

מתוך שהריאה מושך למטה

והצואר מושך למעלה

ניתק לגמרי ולא הדר חלים

Since the windpipe is pulled in opposite directions, by the lung from below, and the throat from above, a split in the width cannot heal; rather, it widens until it is severed completely. Therefore, the שיעור פסוקה is ברובא.

While

אורכה

כל כמה שהצואר נמשך

הסדק סוגר והולך והלכך חלים

When the windpipe is pulled in opposite directions, a split in the length will eventually heal, because it tightens and closes the split.

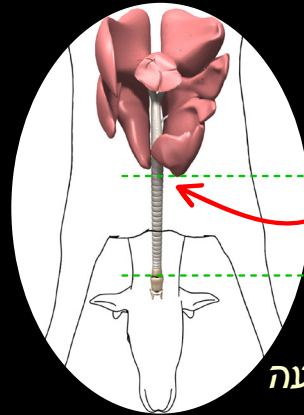
Therefore, the שיעור פסוקה is even more than רובא until a משהו.

4 The Gemara continues with additional Halachos of the קנה:
 תנא רבי חייא בר יוסף קמיה דרבי יוחנן
 כל הצואר כולו כשר לשחיטה
 מטבעת הגדולה עד כנפי ריאה התחתונה
 The entire length of the קנה is eligible for שחיטה, from the
 הגדולה on top until the area that is surrounded by the
 bottom lobes of the lung;

As רבא explains, this refers to
 תחתונה שהיא עליונה
 The top lobes of the lung, which are on bottom when the
 animal is hung from its rear legs;
 Because,
 שאני אומר כל שפושטת צוארה ורועה
 ובלבד שלא תאנס
 Only the area of the קנה above the lobes that becomes
 exposed when the animal stretches its neck to eat, is
 eligible for שחיטה;
 But the area of the קנה that goes between the lobes, that
 becomes exposed only when a person pulls the קנה, is not
 eligible for שחיטה.
 =====

ניקב הקנה למטה מן החזה
 נידון כריאה
 If there was a hole in the קנה in the area below the breast it
 is treated like the lung, and even a נקב משהו is טריפה.
 =====

4 תנא רבי חייא בר יוסף קמיה דרבי יוחנן
כל הצואר כולו כשר לשחיטה
מטבעת הגדולה עד כנפי ריאה
התחתונה
 The entire length of the קנה is eligible for שחיטה
 from the טבעת הגדולה on top
 until the area that is surrounded by the bottom lobes
 of the lung;

As רבא explains,
 this refers to

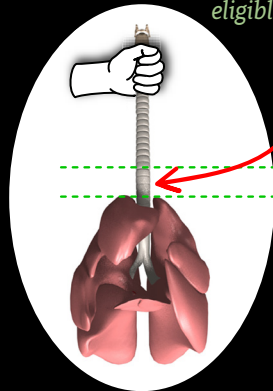
תחתונה
שהיא עליונה

The top lobes of the lung,
 which are on bottom
 when the animal is hung
 from its rear legs;

Because,

שאני אומר
כל שפושטת צוארה ורועה
ובלבד שלא תאנס

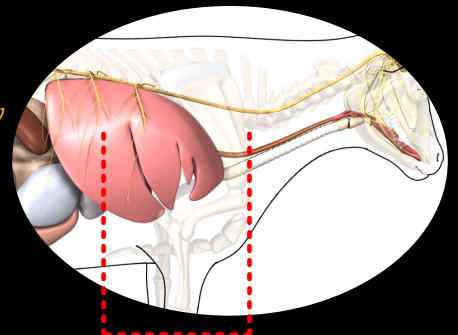
Only the area of the קנה above the lobes that becomes
 exposed when the animal stretches its neck to eat, is
 eligible for שחיטה;

But the area of the קנה
 that goes between the lobes,
 that becomes exposed only
 when a person pulls the קנה,
 is not eligible for שחיטה.

ניקב הקנה למטה מן החזה
נידון כריאה

If there was a
 hole in the קנה
 in the area below
 the breast
 it is treated
 like the lung,
 and even a נקב
 משהו is טריפה.

5 The Gemara proceeds with the third of the טריפות י"ח:
 ניקב קרום של מוח
 A hole in the membrane that covers the brain is טריפה.

Now, as Rashi explains, there are actually two membranes:

עילאה
 המחובר לגולגולת מבפנים
 תתאה
 הקרום הרך שהמוח מונח בתוכו

The upper membrane is attached to the skull;
 And the lower membrane envelops the brain. ®

And there are two versions in קרום רב ושמואל as to in which a hole renders it טריפה:

1.
 In the first version, קרום רב ושמואל ruled stringently:
 קרמא עילאה
 אע"ג דלא אינקיב תתאה
 It is טריפה even if the hole is only in the upper קרום but not in the lower קרום.

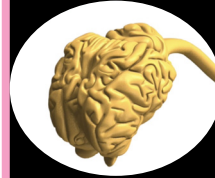
2.
 While in the second version קרום רב ושמואל ruled leniently:
 עד דאינקיב תתאה
 It is טריפה only if the hole also penetrates the lower קרום.
 =====

The Gemara now elaborates on the distinction in the following טריפות:

ניקב קרום של מוח
 And
 נשברה השדרה ונפסק החוט שלה
 In the brain, even a נקב, even a small hole renders it טריפה;
 However, in the spinal cord - which extends down from the brain - the רובא of שיעור applies; as the Gemara later elaborates.

5 **ניקב קרום של מוח**
 A hole in the membrane that covers the brain is טריפה.

Rashi explains, there are actually two membranes:

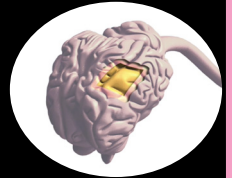
מוח

תתאה
 הקרום הרך שהמוח מונח בתוכו

The lower membrane

envelops the brain.

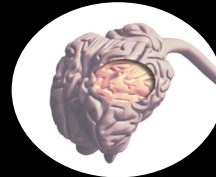

עילאה

המחובר לגולגולת מבפנים

The upper membrane is

attached to the skull;

In one version, קרום רב ושמואל ruled stringently:

קרמא עילאה
אע"ג דלא אינקיב תתאה

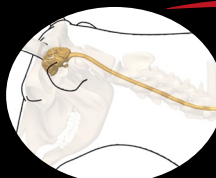
It is טריפה even if the hole is only in the upper קרום but not in the lower קרום.

In the second version קרום רב ושמואל ruled leniently:

עד דאינקיב תתאה

It is טריפה only if the hole also penetrates the lower קרום.

נשברה השדרה ונפסק החוט שלה

In the spinal cord - which extends down from the brain the רובא of שיעור applies;

ניקב קרום של מוח

In the brain, even a נקב, even a small hole renders it טריפה;

6 And קפרא explains
 כל מה שבקדירה
 נדון כמוח
 The part that is inside the skull is considered the מוח and
 even a שיעור נקב is טריפה;
 While
 התחיל למשוך
 נדון כחוט השדרה
 The part that extends outside the skull is considered the
 חוט השדרה and only a שיעור רובא is טריפה.

And the point of transition from מוח to חוט השדרה is at the
 שני פולין מונחין על פי הקדרה
 In the area of the two bean shaped objects that are located
 at the opening of the skull.
 מן הפולין ולפנים כלפנים
 מן הפולין ולחוץ כלחוץ
 ופולין עצמן
 מסתברא כלפנים
 The מוח above the פולין is considered the מוח, and the מוח
 below the פולין is considered the חוט השדרה, and the מוח
 next to the פולין is considered the מוח.
 =====

The Gemara proceeds with the fourth of the טריפות הללו:
 ניקב הלב לבית חללו
 A hole in the heart that reaches into its inner chamber is
 טריפה, and as the Gemara explains
 לבית חלל גדול
 ולבית חלל קטן
 It is טריפה whether the hole penetrates the larger chamber
 or even the smaller chamber.
 =====

6

בר קפרא

כל מה שבקדירה
 נדון כמוח

התחיל למשוך
 נדון כחוט השדרה

The part that is inside the skull is considered the מוח and even a שיעור נקב is טריפה;

The part that extends outside the skull is considered the חוט השדרה and only a שיעור רובא is טריפה.

And the point of transition from מוח to חוט השדרה is at the
 שני פולין
 מונחין על פי הקדרה

In the area of the two bean shaped objects that are located at the opening of the skull.

מן הפולין ולפנים כלפנים
 מן הפולין ולחוץ כלחוץ
 ופולין עצמן מסתברא כלפנים

The מוח above the פולין is considered the מוח, and the מוח below the פולין is considered the חוט השדרה, and the מוח next to the פולין is considered the מוח.

חוט השדרה

The מוח above the פולין is considered the מוח, and the מוח below the פולין is considered the חוט השדרה, and the מוח next to the פולין is considered the מוח.

ניקב הלב לבית חללו

A hole in the heart that reaches into its inner chamber is טריפה, and as the Gemara explains
 לבית חלל גדול
 ולבית חלל קטן

It is טריפה whether the hole penetrates the larger chamber or even the smaller chamber.

7 The Gemara proceeds with a machloket regarding קנה הלב שעל גבי דופני ריאה
 A hole in the pipe covered with fat that descends between the right and left sections of the lung and carries blood from the heart to the lungs, known as the Aorta:
 רב says
 במשהו
 Even a small hole is טריפה.
 While שמואל says
 ברובו
 Only a large hole in the majority is a טריפה.

The Gemara elaborates:

תלתא קני הוו

There are actually three pipes:

1.

חד פריש לליבא

The קנה הלב, the aorta is the blood vessel that leads to the heart, which is the subject of the שמואל רב ושמאל רב

2.

And

וחד פריש לריאה

The lowermost portion of the windpipe, the air vessel that leads to the lungs

3.

And

וחד פריש לכבדא

The vena cava, the blood vessel that extends from the liver to the heart.

And there is a Machlokes regarding the latter two קנים:

רב רבה בר יצחק אמר רב

דריאה כריאה

דכבדא ככבדא

The קנה הריאה is treated like the lung and even a נקב משהו is טריפה, while the קנה הכבד is treated like the liver, and only טריפה, if it was completely removed it is טריפה.

While, מר בר חייה says vice versa

דריאה ככבדא

דכבדא כריאה

The קנה הריאה is treated like the liver and only טריפה, while the קנה הכבד is treated like the lung and even a נקב משהו is טריפה.

=====

7 מחלוקת רב ושמאל רב
קנה הלב
שעל גבי דופני ריאה
 A hole in the pipe covered with fat that descends between the right and left sections of the lung and carries blood from the heart to the lungs, known as the Aorta:

שמאל רב
ברובו
 Only a large hole in the majority is a טריפה.

רב
במשהו
 Even a small hole is טריפה.

תלתא קני הוו
 There are actually three pipes:

וחד פריש לכבדא
 The vena cava, the blood vessel that extends from the liver to the heart.

וחד פריש לריאה
 The lowermost portion of the windpipe, the air vessel that leads to the lungs

חד פריש לליבא
 The קנה הלב, the aorta is the blood vessel that leads to the heart, which is the subject of the מחלוקת רב ושמאל רב

And there is a Machlokes regarding the latter two קנים:
 רבה בר יצחק אמר רב
דריאה כריאה
דכבדא ככבדא
 The קנה הריאה is treated like the lung and even a נקב משהו is טריפה, while the קנה הכבד is treated like the liver, and only טריפה, if it was completely removed it is טריפה.

מר בר חייה
דריאה ככבדא
דכבדא כריאה
 The קנה הריאה is treated like the liver and only טריפה, while the קנה הכבד is treated like the lung and even a נקב משהו is טריפה.

8 The Gemara proceeds with the fifth of the טריפות:
 נשברה השדרה
 ונפסק החוט שלה
 If the spine was crushed, and the spinal cord was severed,
 it is טריפה.

And there is a Machlokes in the size of the פסוקה:
 רבי says
 חוט השדרה שנפסק ברובו
 It is טריפה only if the פסוקה was in most of the width of the
 spinal cord.
 While רבי יעקב says
 אפילו ניקב
 It is טריפה even if the פסוקה was a small hole.

And although
 הורה רבי
 כרבי יעקב
 רב הונא concluded that
 אין הלכה כרבי יעקב

And the Gemara mentions two versions in רב regarding
 the שיעור רוב:
 In the first version, רב rules leniently
 רוב עורו
 ולא רוב מוחו
 It is טריפה only with a hole in רוב עורו, the outer membrane;
 But it is not טריפה with a hole in only רוב מוחו the inner
 matter, because
 מוח זה לא מעלה ולא מוריד

While in the second version רב rules stringently that
 רוב מוחו
 כ"ש רוב עורו
 It is טריפה even with a hole in only רוב מוחו; and certainly,
 with a hole in רוב עורו.
 =====

8

**נשברה השדרה
 ונפסק החוט שלה**
*If the spine was crushed,
 and the spinal cord was severed, it is טריפה.*

רבי
**חוט השדרה
 שנפסק ברובו**
*It is טריפה only if the
 פסוקה was in most of the
 width of the spinal cord.*

רבי יעקב
אפילו ניקב
*It is טריפה even if the
 פסוקה was a small hole.*

And although
הורה רבי – כרבי יעקב
 רב הונא concluded that
אין הלכה כרבי יעקב

Two versions in רב regarding the שיעור רוב:

In the second version
 רב rules stringently
רוב מוחו
כ"ש רוב עורו
*It is טריפה even with
 a hole in only רוב מוחו;
 and certainly,
 with a hole in רוב עורו.*

In the first version,
 רב rules leniently
רוב עורו
ולא רוב מוחו
*It is טריפה only with a hole
 in רוב עורו, the outer
 membrane;
 But it is not טריפה with a
 hole in only רוב מוחו the
 inner matter, because
 מוח זה לא מעלה
 ולא מוריד*

9 The Gemara proceeds with the Halachos that pertain to the מוח, the matter inside the השדרה:

1.

נתמרך

או נתמסמס

פסול

The animal is טריפה both if the מוח of the השדרה became liquefied to the point of כקיתון, it pours like water;

And even if the מוח became jellylike to the point of שאינו יכול לעמוד, it does not stand straight on its own.

It is טריפה, because as Rashi explains, these are considered as נפסק החוט, because

שמתוך ליקוי זה עתיד לינקב וליפסק

This deficiency will result in a split in the majority;

OR because

אין פיסוק גדול מזה

This deficiency alone is considered a split in the majority.

And Rashi continues that this פסול applies even according to the opinion of

רוב עורו

ולא רוב מוחו

Because

ה"מ בהפרדה

אבל בהמרכה לא

Only if the מוח was split, it is not a טריפה, but if the מוח was liquified, it is a טריפה.

However

נתמזמז כשר

If some of the מוח emptied out on its own it is כשר, because

מוח זה לא מעלה ולא מוריד

9

Halachos that pertain to the מוח, the matter inside the השדרה.

נתמרך או נתמסמס פסול

The animal is טריפה both if the מוח of the השדרה became liquefied to the point of כקיתון, it pours like water;

And even if the מוח became jellylike to the point of שאינו יכול לעמוד, it does not stand straight on its own.

It is טריפה, because these are considered as נפסק החוט, because

שמתוך ליקוי זה עתיד לינקב וליפסק This deficiency will result in a split in the majority; or because

אין פיסוק גדול מזה This deficiency alone is considered a split in the majority.

And Rashi continues... that this פסול applies even according to the opinion of

רוב עורו

ולא רוב מוחו

Because

ה"מ בהפרדה

אבל בהמרכה לא

Only if the מוח was split, it is not a טריפה, but if the מוח was liquified, it is a טריפה.

However

נתמזמז כשר

If some of the מוח emptied out on its own it is כשר, because

מוח זה לא מעלה ולא מוריד